

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL II.

„Gazeta” iese în fie-care zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anu 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țintra și din
afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe unu anu
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe unu anu 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu esemplar 5 cr. v. a. s. 15
bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 264.

Brașov, Joi 1 (13) Decembrie

1888.

„Koloșvar” și biserica română gr. orientală. II.

Pe când eram să răspundem la cealaltă parte a articolului din „Koloșvar” (nr. 283), în care se trage la îndoială lealitatea credincioșilor gr. or. români, ce se manifestă „și în fapte”, și se trage la îndoială prin nise argumente deja de totu tocite, că adevă Români gr. or. în manifestarea lealității lor separază pe Domnitoru de stat, învinuiri ridicate de re-peșite-orî contra tuturor Românilor și de nenumărate orî combătute din partea noastră, — ne sosi nr. 284 alu lui „Koloșvar”, care sub titlul „Egy Fölrát” (o adresă) ărăși la locu de frunte, ca primu articolu, publică o denunțiatune tendențioasă infamă în contra bisericii gr. or. române, căreia nevoiți suntem să-i dăm preferință.

Și aici în adevăr agentii provocatori dela „Koloșvar” s’au întrecuți pe sine însiși alergându la meschina și ruginita metodă de a se folosi de deosebirea confesională dintre Români, ca să lovască cu unii în ceilalți, se ntelege cu scopu îndoitu, întâiu spre a calumnia și înegri pe unii, prezentându-i ca reî patrioți, alu doilea spre a vâri între Români în genere zizania confesională, prefăcându-se că pe ceilalți îi ia în apărare.

Ca din senin vine „Koloșvar” deodată și vrea să bată pe Români gr. or. cu Români gr. or. catolici.

Cei dintei — dize numitul diaru — gravitează în afară și se credu una cu România din cauza identității religioase, ăr cei din urmă din cauza deosebirei confesionale nu-și îndreptă privirile în afară, ci caută a-și documenta influența lor între marginele patriei.

Apare dăr lucrul așa ca și cându fôia subvenționată clușiană

ar voi să dea Românilor uniți unu atestat de bună conduită patriotică pentru ca să potă lovi cu atâtu mai tare în România gr. or. orientală, pe cari îi descrie în totalitatea lor ca reî patrioți.

Dăr apare încă și mai multu decâtu atâta!

S’ar crede, că fôia șovinistă ungurescă a datu de-odată uitării tote denunțările, insultele și calumniile îndreptate necurmatu la nenumărate ocașuni în contra activității culturale și a nisuințelor naționale ale Românilor gr. or. catolici.

Sunt încă prospete uneltirile cele din urmă diaristice ale agitatorilor unguri în contra gimnaziilor din Blașu, Năsăud și Beiuș; sunt prospete ne mai pomenitele atacuri și insulte nerușinate ale lui „Koloșvar” în contra preoșimei române gr. or. catolice din Câmpia și în contra școlilor populare române de acolo; sunt prospete în memoria tuturor agitațiunile în contra părintelui Lucaci de la Sisies și peste totu în contra preoșimei române gr. or. catolice binesimțite din acele părți.

Dacă dăr același „Koloșvar”, care a făuritu denunțările, calumniile și insultele în contra Românilor gr. or. catolici, sub pretextu de „daco-românism” și de „agitația contra statului”, declară acuma că Români gr. or. catolici sunt bunu patrioți și nu gravitează în afară, atunci întrebăm: cinstitu și patrioticu lucru este ca o fôia guvernamentală să se folosască de cele mai miserabile manopere, minciuni și calomni, numai pentru a pută lovi în instituturile și activitatea culturală românească gr. or. catolică?

Dăr mai multu! Dacă avem în vedere procederea amintită a lui „Koloșvar” față cu Români gr. or. catolici, nu trebuie ore să conchidem, că și denunțările insultele și calumniile îndreptate

acuma în contra Românilor gr. or. orientali, nu sunt decâtu ărăși numai nise miserabile manopere urnite cu scopu de a lovi în constituțiunea bisericii române gr. or. orientale?

În mijlocul acestor uimitore neconsecințe ale agenților provocatori dela „Koloșvar” nu putem descoperi decâtu numai o singură nisuință consecventă, adevă nisuința de a lovi și distruge cultura și dezvoltarea românească, fiă în școlă, fiă în biserică, fiă gr. or. catolică, fiă gr. or. orientală, folosindu-se de mijlocele cele mai condamnabile.

În asemeni împrejurări trebuie să protesteze Români gr. or. catolici în contra manoperei, ce se folosește în contul lor de agitatorii unguri, spre a lovi în frații lor gr. or. orientali.

N’au lipsă Români gr. or. catolici de proclamați unguresci, cari să le dea în foile subvenționate din Clușiu atestat despre patriotismul lor. Voru sci ei multu mai bine ce trebuie se facă și cum trebuie se lucreze, ca să fiă recunoscuți ca ceea ce sunt în adevăr împreună cu frații lor gr. or. orientali, ca Români și patrioți sinceri și devotați binelui comunu, ăr nu patrioți falși, mincinoși și egoiști încarnați ca agenții provocatori dela „Koloșvar”!

Înainte de a ne face reflecșiunile noastre speciale asupra articolului mai susu amintitu alu lui „Koloșvar” (nr. 284) îl reproducem aici întregu în următoarele:

„Adresa omagială a sinodului (?) gr. or. este cunoscută deja.*) În numărul nostru de ăr ne-am ocupatu cu unele expresiuni ale ei.”

„Acea adresă peste totu ne presentă opera elementelor centrifugale și nu a celor ce nisuesc către centru; nu do-

*) De unde se fiă cunoscută cetitorilor lui „Koloșvar”, când acesta n’o publicase?

N. Tr.

cumentază iubirea de constituțiune, ci o atragere deosebită către faptele anticonsituționale.”

„Acastă adresă nu arată progresu dela visitele regelui la Seghedin și la Clușu încôce. Administrațiunile aude aici au sunatu în deșertu; sinodul gr. or. încă totu nu recunoșce uniunea, încă totu de Ardealu, Ungaria și Bănatu vorbesce, și lui și ca corporațiune bisericăscă îi place a nu lua în considerare noțiunea despre unitatea statului ungaru basată pe lege. Parcă ar trăi sub absolutismu; așadără și ca corporațiune bisericăscă face politică.”

„Acastă totu așa a fostu în biserica gr. or.”

„De unde s’a născutu acestu spiritu politisatoru în acea biserică?”

„Nu e lucru greu a-i afla originea. Deja îndată după unirea bisericii române cu biserica romano-catolică se ivesce acestu spirit. Preoșii și indiviții reînțorși la biserica gr. or. dela biserica gr. or. din state streine. Călugării străini Sofroniu și Visarionu turburaru pacea aici, și pe credincioșii gr. or. îi învâțaru ca să caute sprijinul Serbiei, Bosniei și a celor două principate române.”

„Cu deosebire nexulu strinsu cu cele două principate române, și unitatea intereselor bisericăscă, au slăbitu la multu legăturile, cari erau menite să-i alipască patriei lor.”

„De seculi durază acestu peregrinagiu. Gr. or. orientali totdeuna au consideratu România de patria lor. Unu Șincai, unu Petru Kacor (dôră Maior?) n’au emigratu, pentru că au fostu catolici. Bărbații distinși gr. or. catolici aici pe pământul patriei și-au valoratu influența și talentele.”

„Unu Mureșianu, unu Cipariu, unu Barișiu au servitu aici literatura română și au ostenitu pentru înaintarea culturii românești din Ungaria.”

„Nu observăm înșe acastă cealaltă parte. Îndată ce un bărbatu scie mai multu decâtu a scrie și a ceti, își ia catrafusele și se duce. Și dacă și-a scosu odată piciorul de aici, scimă forte bine ce interese servesece. Și pen-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

(1)

Cine n’vêță carte are parte.

Teinșiu, 1888.

Intr’o dimineță frumoasă din tōmna anului trecut pornii la gară, ca să plec cu trenul către Sibiu.

La gară era multă lume, care aștepta trenul de către Clușiu ca să se sui’n el. Aci făcui cunosință cu o tineră damă, care încă mergea la Sibiu, ca să-și ducă o fetiță la școlă.

Trenul sosi și ne suirăm amândouă într’unu cupeu, în care se afla unu călătoru mai în vârstă adăncitu în somn. Intr’aceea se mai sui în acelașu cupeu unu domn, care de asemenea ducea unu feciorășu la școlă totu în Sibiu.

Trenul porni în curându și duritul rōtelor și clătina vagonului deșteptă și pe călătorul adormitu, care-și frecă pușintelii ochii, apoi se uită la noi și tovarășii de drum și spre marea lui bucurie recunoscu în domnul cu feciorășul pe unu vechiu cunoscutu alu sēu.

Ne salută cu multă politeță, ni-se recomandă ca inginer și ne spune, că se duce la Brașov, unde are nise afaceri. Iși exprimă apoi bucuria, că vede pe amicul sēu după unu timp atâtu de îndelungatu; îl întrebă în ce clasă fi este feciorul și unde învêță la școlă? Amicul sēu îi spuse, că fecioru sēu e în clasa a șesea gimnazială, că a învêțatu în Clușiu, fiindu-că era mai aproape de casă și cheltuelile mai mic, dăr acum îl duce la Sibiu, ăr mai târziu cine scie unde va mai merge să nvețe.

„Mi-aducū aminte — începū a ne spune bētrănul ingineru — de când eram copil și m’a dusu tata, fiă ertatu, întēiași datu la școlă în orașul X. Părinții mei erau plugari, omeni cu frica lui Dumnezeu, dăr nu ntelegeau de ce folosu e învêțatura și diceau, că cum au trăitu ei fără carte și eu voi pută trăi, că totu n’o să iasă popă din mine, și alte multe de acestea.”

„Tata totu s’ar fi învoitu la urma urmelor să mē dea la școlă, fiindu că vedea, că am mare atragere către învê-

țatură, dăr mama nu s’ar fi învoitu odată cu capul; mē avea forte dragu, fiindu că eram unicul copil.”

„Intr’o dimineță, după eșirea din biserică, tata îi spuse preotului de față cu mine, că așu avea mare plăcere să mergu la școlă în X și să învêțu carte.

— Asta-i frumosu dela tine Georgiță, — dize preotul adresându-se către mine și netedindu-mē pe obrazu; apoi, întorcându-se către tata, îi dize: Și-apoi d-ta, bade Tōdere, credi că-i vei implini dorința; ce dicit?

— Eu, d-le părinte, n’ășu fi tocmai contra, dăr bētrăna mea nu vrea cu nici unu chip să-l depărtăm dela casă.

— Apoi așa-su muierile de comunu — răspuse preotul — dăr d-ta nu trebuie să te iai după vorbele bētrănei d-tale. Ai face păcatu de mōrte, dacă ți-ai lăsa băiatul să crească fără învêțatură. Ești omu avutu și nu mai ai alți copii, ți dă mâna sē-lu ții în orașu la școlă.

„Când sfērși preotul vorba, eram înainte porții noastre. Tata rugă pe

preotul să între pușintelii în casă, căci dōră totu voru pută îndupleca pe bētrăna să se învoiescă, ca să mē dea la școlă.

„Mama tocmai ne aștepta, pe tata și pe mine, cu prândul.”

— Bună dimineța, lele Flōre! — dize preotul întindēdu-i mâna, pe care mama o sērută cu respectu.

— Vai, d-le părinte, de multu n’ai fostu la noi, placă și șed și d-ta cu noi la masă, să prândim laolaltă.

— Nu potū rămāne, lele Flōre, ți mulțamesc de omeni. Am venit numai să vorbesc ceva cu d-ta. Bada Tōderu dize, că ar trimite pe Georgiță la școlă, dăr d-ta nu te învoiesc cu nici unu prețu.

— Așa este, d-le părinte. Eu am disu, că noi avem moșiora noastră și ce ni-a mai datu Dumnezeu; elu este numai singuru, nu pote ore să trăiescă mai bine cu acestea acasă, decâtu să se înstreineze cine scie pe unde, să nu-l vedem cu anii?

— Ascultă-mē, lele Flōre, — o în-

tru aceste interese face propagandă stabilă. Er legătura cu acești bărbați nu încetează.

„România încă se silesce pe astă cale naturală a face permanentă legătura. Într'unu timp a subvenționat și biserici românești din Ardeal, precum este și cea din Brașov, și prin asta a ținut parohiile din Transilvania într'unu fel de dependență.

„Și toate acestea greco-orientalii le țin de forțe naturale.”

„Decă dintre greco-orientalii s'a ales câte unu talent, acela a lucrat pentru România, și alt greco-catolicilor este meritul, că și-au valorat influența și talentele aici între limitele patriei.”

„Că pe noi ne urăsc în România, este rezultatul diarștilor gr. or. din Sibiu, cari în toate zilele copleșesc presa din România cu calumni nerușinate contra noastră.”

„Slavici bine s'a exprimat și totu odată vederile acelu cercu le-a exprimat când a disc: că pentru densii răsare soroale în orașul București.”

„Intre astfel de împrejurări cum se se potă consolida în biserica gr.-orientală spiritul constituțional? Sinodul trimite deputați la regele, der la Viena, pentru ca Maghiarii să nu fiă în jurul lui. Sunt dedați cu tradițiunile lui Șaguna, care conducea la Olmütz și la Viena pe acele deputați distinse, cari pretindeau „teritoriu separat românesc” din pământul patriei. Spiritul lui Șaguna mai ispitesce încă.”

„Și Mironu Român?”

„Cinste și omenia lui Mironu Român, der nici elu n'are destulă putere ca să infrâne aceste elemente în biserica sa. La asemenea ocașii ar trebui să își manifeste elu sentimentul constituțional.”

„Și încă una. Congresul bisericei gr. orientale îi place a-și deduce originea metropoliei chiar dela Ufilas. Cam ridicol acestu lucru, der așa este. Și în adresa sa vorbesce de restaurarea metropoliei sale, pe cându acea metropolie este de totu nouă. Este opera lui Șaguna. Metropolia Românilor și-a avut reședința în Alba-Iulia, er astădi este în Blașiu; cu ocașunea unirei cu Roma acea metropolie a devenit greco-catolică.”

„Numai după 83 de ani au căpătat ărași greco-orientalii episcopie, er sub Șaguna metropolie, der care n'are nimic de a face cu metropolia gr.-catolică.”

„In scaunul metropolitănu gr. or. alu lui Simonu, Stefanu, Teofilu, au urmat metropolii gr. cat. Athanasiu, apoi Inocențiu Clain, Lemenyi, Șuluțu și Vancea, acesta este continuitatea lucrurilor; pe când primul episcop gr. or., slavul Gedeon Nichitici, în 1783 își începe activitatea în scaunul episco-

piei gr. or. de astădi cu reședința în Reșinari, respective în Sibiu.”

„Va fi bine decă a nu ocupa și metropolia de Alba-Iulia.”

„Ni-ar plăcea forțe, decă s'ar schimba spiritul în biserica greco-orientală. Der n'avem nici o speranță. Până atunci nu va fi acolo altu spirit, până când tinerii aceleia voru ține, că pentru densii răsare soroale în orașul București.”

„Nu o aplicăm acesta la toți gr. orientalii. Sunt în biserica aceea bărbați distinși cu sentimente patriotice, decora țerei.”

Noi am vorbitu numai de spiritul domnitoru, care se manifestă și în adresa omagială a sinodului.”

DIN AFARĂ.

Se anunță din St. Petersburg diarului „Daily-Telegraph,” că cu totă persistența emoțiunii cauzată în Rusia de cătră recenta isbândă a diplomației engleze în Persia, Țarul pare hotărît să nu facă nimic ce ar pută să sporască încordarea raporturilor Englierei și Rusiei în Orient.

In camera bulgară s'a făcutu o propunere semnată de 81 deputați, cerendă ca 6 Septembrie, aniversarea *anecșării Rumeliei*, și 7 Noembrie, aniversarea *bătăliei dela Stivnița*, să fiă decretate ca *serbători naționale*. Printre semnatari sunt 7 musulmani, din cari 2 șefi religioși.

Starea de neliniște și fervece ce domnesce în Serbia a cam pus pe seriose gânduri cercurile guvernante europene. E temere, că se pregătesce ceva grav în acestu stat. Diarul oficios alu lui Crispi, „Italia”, examinând situația exprimă părerea, că e de datoria statelor europene de a împedea ca Serbia să devină cauza unor nouă complicațiuni.

In Londra circulă scirea în cercurile politice, că *generalii englesi*, cari comandă în Egipt, au telegrafiat guvernului, că deși au la dispoziția lor torțe îndestulătoare, ei aru primi cu bucurie întăriri. Acestă „bucurie” nu pre dovedesce, că situația Suakimului ar fi favorabilă.

SCRILE DILEI.

† VASILIE ROȘESCU, bravul și meritatul preot și protopop gr. or. alu tractatului Clușiu, a răposat alaltăeri. Ca preot dela 1851 și ca protopop dela 1863, Vasile Roșescu s'a distins în mijlocul Românilor din Clușiu prin zelul său preoțesc, prin sentimentele sale românești și prin viul interesu ce-lu documenta pentru înaintarea nemului său pe toate tărâmurile; a fost activ și în viața comunală și comitatensă și nu numai odată și-a redicat vocea în apărarea causei Românilor. Roșescu a fost mulți ani deputat alu

sinodului și alu congresului și ca membru pe viață unu zelos sprijinitor alu Asociațiunei transilvane. Numeroasă și respectata sa familie pierde într'ensul unu adevărat și devotalu părinte. Fi-i țerina ușoră și memoria neuitată!

In legătură cu scirea ce am adus'eri, că foia periodică „*Romänische Revue*” va apăre dela anul nou în Viena, primim informațiunea, că această revistă nu stă în nici o conexiune cu întreprinderea diaristică, de care vorbesce „*Schwarzgelb*”, în nr. 8 dela 28 Noembrie a. c., într'unu apelu destinat anume pentru publicul român și tipărit în limba română pe pagina IV-a cu subscierea unu „comitetu de inițiativă” anonim.

Tergul anualu din Noembrie ce s'a ținut în Mediaș a fost slab, cum de regulă sunt de cățiva ani încoco toate tergurile anuale. Vite au fost destule de vândare, der cumpărătorii au fost puțini. Boii, cari se vindu cu 300-350 fl., abia s'au putut vinde cu 280 fl. părechia. De asemenea mărfuri au fost destule, der cumpărătorii mai de loc. Slab a fost și tergul anualu din Mercuria, ținut totu în Noembrie. Vite au fost și acolo destule de vândare. Causa e că economii mai s'erao nu și potă acoperi cheltuelile, așa sunt nevoiți să se vîndă vitele seu să le schimbe cu alte mai slabe. Din astă pricină se vîndu pe prețuri de batjocură.

In 7 Decembrie n. s'a constituit o *fiială kulturegyletistă în Arad*. Au luat parte la această petrecanie kulturegyletistă și președintele Kulturegyletului din Ardeal fișpanul Gabriel Bethlen, care ca președinte a reprezentat reuniunea de maghiarisare, er ca fișpan guvernul.

Representanța orașului *Bistrița* a hotărît sporirea lefurilor consilierilor comunali dela 800 la 1000 fl. și sporirea personalului oficiului cassei și de dare alu orașului cu unu adjunct și unu cancelist. A mai hotărît și înființarea unu fondu de pensii pentru funcționarii comunali, plătind comuna suma de 14,000 fl. ce rezultă din tăiatul de lemne într'unu an.

Proprietarii de pământ din *Covasna* au hotărît să dea în arândă băile și apele minerale acre unei societăți pe acții. In scopul acesta se vor emite 1000 de acțiuni de câte 10 fl. Subscierile au început și în Covasna s'au scris deja 300 de acțiuni.

In *București* a încetat din viață colonelul *Bibescu*, eforu alu aședămin-

telor Brâncovenesci și maestru alu vânătoarelor regale.

Agia aurului în România a ajuns la 6 la sută, cu tôte că proiectul pentru retragerea biletelor ipotecare a fost depus în cameră. Acestu urcare nu pote fi decăt o manoperă de bursă, dice „*Democrația*”, pentru-că esportul cerealelor urmăz și astădi cu cea mai mare activitate în porturile române, și sute de vagoane încărcate sosesc pe fiăcare di în Brăila și Galați.

Academia română aduce vilele sale mulțumiri d-lui Petre Șendrea, proprietar din Tecuci, care a binevoit a dăru pentru colecțiunile sale următoarele documente: 1522 (7030), Iulie 4 Hărlău, Stefanu V. V; pergamentu, slavon cu pecete atărnată. 1646 (7155), Decembrie 18, Vasile V. V; hărtia, slavon. 1668 (7176), Maiu 3, Iliăș Alexandru V. V; hărtia, slavon. 1775 Ilie 3, Grig. Al. Ghica V. V; hărtia, românească.

„Românului” i se spune, că guvernul bulgar ar fi adresat o cerere cătră *universitatea din București*, rugând o ca să binevoiescă a-i trâmte lămuriri în privința organizării universităților române deorece, se dice în cerere, guvernul bulgar are de gând, ca cu începerea anului viitor să fundeze o universitate.

Din *Brăila* i se scrie „Românului”, că unu număr de peste 300 de persoane s'au constituit într'o societate și au înființat unu *asilu*, în care nenorocii fără deosebire de naționalitate să fie găzduiți și să primescă în totu timpul șederei lor, dimineță și s'era, câte un ceaiu, și de două ori pe săptămână și mâncare. Acestu asil a început să funcționeze și se simțu deja binefăcătoarele sale servicii. S'ermanii sunt găzduiți primind fie-care menționata porție de mâncare. — Fapta vorbesce de sine.

Aniversarea luărei Plevnei.

La 28 Noembrie v., aniversarea luărei Plevnei s'a serbat cu mare solemnitate în România. In București s'a oficiat la Metropoliă unu Te-Deum pentru aniversarea luărei Plevnei. A asistat Regele, însoțit de casa civilă și militară, miniștri, membrii din corpul diplomaticu, ofițerii generali aflați în garnizone, senatorii și deputații, preiectul poliției capitalei, primarul capitalei și mai mulți funcționari înalți ai statului. După serviciul divin, Regele a trecut în revistă trupele.

„România” scrie cu această ocașune:

trerupse preotul, — așa credi d-ta acuma, der cugetă-te numai ce bucurie vei avé, vedend că din copilul d-tale s'a făcut unu domn mare, — der nu în slujbă, ci de capul lui — care nu va fi silit să lucre greua muncă a câmpului. Și-apoi în cele din urmă, în vremea de aqi trebuie să învețe totu omul carte, chiar și plugarul, decă vrea să trăiescă cum se cade'n lume; nu mai e acuma ca de demult, aqi se cere învățatură și încă multă, altfelu vai de traiul omului.

„Mama ascultă cu atențiune la vorbele preotului și în urmă dise:

— Apoi decă e până într'atata, fiă așa cum dici, d-le părinte, numai nu soiu cum m'oiu deda fără elu. — Audi Georgiță, ce dici și tu la toate astea? — mă întrebă mama adresându-se cătră mine.

„Eu, care până atunci ardeam de dorul de școlă, acum când vedeam și audiam că sentința e dată, simțiu că încep a mă prinde fiori reci, gândindu-mă că ore ce are să fiă cu mine. Cu toate astea prinsei curagiu și răspunsei

asa, ca să nu mă cunoscă, că sunt cuprins de spaimă și grôză:

— D'apoi ce să dici, mamă, — eră voiu veni acasă câte-odată, ca să vă vedu.

— Așaderă lucrul s'a hotărît, — dise preotul, — de aqi, într'o săptămână trebuie să plecați la drum. Până atunci, bade Tödere, ne vom mai întelni.

„Dicend aceste, își luă rămasu bun dela bătrân, sfătuindu-mă și pe mine să mă port bine la școlă și să am grijă să'nvétu.

„Tata ilu petrecu până la portă, acolo mai povesti puținu cu preotul și se'nțorse apoi în casă. Ne aședam la masă. Puține vorbe s'au schimbatu între noi, căci toți eram ocupați cu gândurile nostre.

„Eu unlu sciu că puținu am putut mânca par'că mi-se stringea grumazul de frica școlii.

„După-ce ne scularăm dela masă, tata încep astfelu vorba:

— D'apoi, tu muiere, îngrijesce-te de vestmintele băiatului, să le pui în rânduială.

„Mama ar fi vrut să dică, cum se vedea, ceva în contra planului făcutu, der nu cuteza, fiindcă cunosea pe tata ca pe unu omu riguros; scia că ce a disc odată trebuia să se'implinescă. Dec se uita cu jale la mine și-mi dise:

— Lasă, dragul mamei, nu fi tu supărat, căci o să venim noi adeseori la tine, nu te-om lăsa să per tu acolo de urit. Dămne, Dămne! barem de nu m'ăși fi întelnit cu popa, atunci pote că nu era nimica din tôte astea.

„Eu însă nu mai putui asculta la vorbele mamei și eși afară cu ochii inundati în lacrimi; der er prinsei curagiu și'mi diceam: cum nu moru alți pe acolo, nici eu n'oiu muri. Merseiu în grajdă la vite, ci-că să le spun și lor că peste puțină vreme o să le părăsesc, der că de nu mi-ea plăcea p'acolo eră m'oiu întorce la ele. Astele diceam mângându-mă, căci încă totu nu cunoseam bine natura tati.

„Trecuse ziua și venise timpul culcării; der nu puteam adormi. Mă gândeam, cum o să mă bată dascălii, când

n'oiu sci bine din carte. Abia după cântatul cocoșilor mă fură și pe mine somnul, der am și dormit până dimineța târziu.

Altă-dată pe timpul acesta eram dus cu vitele la câmp, acuma însă imi spuse mama, că le-a dat în grija unu băeșu. N'am disc nimica, căci sciam că eu portu vina la tôte, fiindcă decă nu pomeneam eu de școlă, tatei nu'i venea în minte.

„Trecu și săptămâna cu pregătirile. Mama mereu mă săruta plângend, eră eu imi ascundeam lacrimile, ce mă năpădeau fără voiă.

„Era pela 4 ore dimineța, într'o Duminecă. Mama era sculată de mult, tôte lucrurile steteau împachetate, numai să plecăm cu carul cu boii. Ne îmbrăcaram și noi, eu și tata, ne aședam în caru cu tôte lucrurile și pornim la drum. Mama încă ne-a petrecut până afară din sat, apoi sărutându-mă se întorse înderăt cătră casă neputend de plâns să mai dici nici barem o vorbă. (Va urma).

Astăzi se împlinesc zece ani de când a căzut Plevna.

Astăzi sunt zece ani de când drapelul românesc a înlocuit pe cel turcesc d'asupra forturilor cu ajutorul cărora Osman paşa a reuşit să reziste atâta timp trupelor ruso-române.

Diua de 28 Noevre 1878 va fi pentru vecinicie o zi de glorie pentru armata românescă, şi prin urmare pentru ţară.

Răsboiul ruso-româno-turc a reinviat gloria străbună şi Români au dovedit, că sunt totu aceia, cari erau pe timpul când aveau în capul lor pe Mihai Vitezul şi Stefan cel Mare.

Cu toate privaţiunile şi suferinţele ce au trebuit să indure, soldatul român nu s'a dată un moment înapoi şi a arătat, că nu i-a lipsit decât ocaziunea spre a fi totu ceea ce era şi altă dată.

Umbrele atâtoru domni glorioşi, cari n'au cruţat nici sacrificii, nici osteneţi ca să formeze o armată proprie momentului suprem şi să facă a reinvia vechia bărbăţie românescă, sufletele organizatorilor regimentelor de linie, cavaleriilor, artileriilor, grănişerilor, dorobanţilor, călăraşilor, şcolerilor militari şi arsenalurilor, tresaltă astăzi din mormintele lor în faţa aniversării lui 28 Noevre.

Bubuitul tunului, care a deşteptat Capitala în dor de diua, n'a putut decât să facă a tresalta inima de bucurie a tuturor Românilor, căci li-au amintit faptele de arme pline de glorie ale fraţilor lor pe câmpiile Bulgariei. Salută-mă deci de astăzi dată cu bucurie această aniversare a căderii Plevnei, care va forma una din cele mai frumoase pagini ale istoriei noastre.

„Democraţia“ scrie:

Astăzi sunt împliniţi unsprezece ani de când Plevna a fost luată.

Cei dintâiu, cari au pus piciorul în această întărire a lui Osman-Gaziul, au fost Români. În faţa lor a capitulat vitezul Osman.

În istoria noastră naţională, Griviţa ca şi Plevna înfăţişeză naşteptarea războinică a nemului românesc.

Prin focul luptei şi prin propriu sânge şi-a câştigat Românul dreptul de a trăi liber. Mai mult: luptându pentru independenţa sa, el a sciut şi a putut a întinde mână de ajutor şi a isbândă unei împărăţii mari ca Rusia, cu a scâdamtu dela grea primejdie. Istoria a scâdamtu felul cum Rusia ni s'a arătat recunoscătoare pentru sprijinul puternic ce i-am dat.

Dér deşi nu trebuie să uităm nerecunoscinţa vecinului dela Nord, totuşi într'o zi sfântă ca acesta să ne amintim a mai mult de vitejie ostirei noastre, care a arătat lunei întregi, cum că poporul român are vână de vieţă şi că va îndeplini cu tărie misia civilisătoare ce i-e firesc dată în orient.

Într'o zi sfântă ca acesta să saluăm cu respect şi iubire pe Regele nostru Carol I, care a condus la victorie ostirea noastră şi care apoi a sciut să culgă cu înţelepciune fructele ce luptele date cu isbândă au rodit în folosul naţiei şi statului nostru... Şi isbutirea acesta a dat independenţa, a dat regatul, a rădicat statul român în ochii celorlalte state şi, ce e mai mult, ne-a rădicat pe noi înşi-ne în proprii noştri ochi.

Români! serbătoriţi cu bucurie diua de azi!

„Telegraful Român“ scrie:

Astăzi Români serbeză a unsprezecea aniversare a luării Plevnei.

Acestu moment e unul din cele mai culminante ale istoriei naţionale, căci după 300 de ani, ostirile române au călcat din nou pe urmele victorioase ale Românilor lui Mihai-Vitezul şi au făcut să falfăie éraşi, pe zidurile Plevnei, triumfător stégul pe care în urmă cu 300 de ani îl înfipsese acolo Mihai-Vitezul.

E culminant momentu, căci reinodă frul istoriei naţionale şi dă faptelor

acestei istorii, care păreau imposibile, consacrarea realităţii.

Ne bucurăm cu toţii în această zi; ea ni-a deschis şi ni-a asigurat locu între popoarele libere, independente şi demne de respectul lunei întregi.

Literatură.

„Transilvania“. Nr. 23—24 din 1—15 Decemv 1888 a apărut cu următorul sumar: Cincisprezece ani din activitatea Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român. (Urmare din Nr. 21 şi 22). — Disertaţiune despre „Poesia populară“ de Petru Mureşan Şireganul, anunţată la adunarea despărţământului XII alu Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român în Pleanda mare în 30 August 1888 — Archeologia. — Căile ferate române. — Procesul verbal alu comitetului Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, luat în şedinţa dela 8 Octomv 1888. — Epigrafă. — Diverse. — Bibliografia: Luptele Românilor în 1877/8. — Merinde dela şcolă etc. — Informaţiuni scurte dela şcolă civilă de fete şi dela internat. — Şcolă superioară de fete din Sibiu (colecte). (Continuare din Nr. 1—20). Anunţ de abonamentu.

Răspunsul camerei române la mesajul.

Sire! Adunarea deputaţilor, cu o viuă mulţumire, este interpretul sentimentelor de iubire şi de devotamentu ale poporului român către Suveranul său. Ţera este recunoscătoare cătră Majestatea Văstră, că s'a deslegat în linişte o situaţiune îngrijitoare şi că a fost pusă astfel în poziţiune a aş' spune liberu voinţa ei. De curându aşi din alegerile generale, aducem cu noi impresiunile fidele ale trebuinţelor şi aspiraţiunilor ţerei. Ţinându semă de aceste aspiraţiuni, vom studia cu totă luarea aminte proiectele anunţate de guvernul Majestăţii Văstre, şi suntem convinşi, că, în înţelegere cu densul, vom ajunge să răspundem îndestulător la felurile trebuinţe ale ţerei, lăsate în suferinţă.

Sire! Adunarea deputaţilor e fericită de a primi asigurarea, că relaţiile noastre cu Puterile străine sunt din cele mai îmbucurătoare. Fiind unu elementu de ordine, de linişte şi de cultură la Dunărea-de-jos, România se va feri de a părăsi calea prudentă, care i-a atras încrederea Puterilor celor mari şi sincera amicitia a vecinilor ei, din peninsula Balcanică. Astfelu opera păcei, de care avem nevoie, va găsi în noi sprijinitori convinşi şi statornici.

Sire! Ţera împărtăşesce simţământu şi urgenţei măsurilor menite de a îmbunătăti starea săteanului nostru. Spre acestu scopu vom studia cu interes şi cu maturitate proiectele anunţate de guvern pentru înstrăinarea unor părţi din bunurile statului către cultivătorii de pământ şi pentru modificările legii tocmelelor agricole, fără a perde din vedere ameliorarea celorlalte instituţiuni cari au o influinţă directă şi hotăritoare asupra adevăratelor interese ale săteanului, punându astfelu base solide posterităţii generale a statului.

Preocuparea guvernului de a asigura în modu real şi temeinic echilibrul bugetului va înţelni totdeuna sprijin în noi. Pentru acestu vom căuta a introduce economii putinicoase în cheltuielile ce nu ating funcţionarea normală a serviciilor publice, şi vom studia cu totă luarea aminte remanierea unor din imposibilele existente în modu mai echitabil. Insuficient de acestu sentimentu Camera deputaţilor va da totu concursul său la transformarea dărilor de comunicaţiune într'unul impositu basat pe principiu proporţionalităţii. Ea s'ar sciind la consolidarea valorii monedei noastre fiduciare şi la înălţarea agiului asupra aurului, care în anul din urmă luase proporţiuni ameninţătoare pentru averea publică şi pricinuisse multe şi mari pagube.

Ţera aşteptă de multu timp, Sire, o îmbunătăţire în administraţia justiţiei; ea va primi cu mulţumire unu proiectu de lege menit să asigure independenţa magistraturei prin întinderea principiu inamovibilităţii. În aşteptarea legilor cari să asigure o mai bună întrebunţare a resurselor comunale şi judeţene şi unu controlu mai eficace. Adunarea de-

putaţilor va ajuta pe guvern, ca să pună capetu disordinei financiare, în care au căzut unele din aceste organe administrative.

Guvernul Maj. Văstre, luându în mână administraţia liniei ferate Iţcani-Roman-Botoşani-Iaş, şi făcându să înceteze o exploatare păgubitoare pe singura linie, care nu e în stăpânirea statului român, a răspuns sentimentelor ţerei şi a întelnit o generală aprobare.

Lucrările publice în cursu de executare nu puteau fi întrerupte; se aşteptă cu nerăbdare ca instalările proiectate să pună oraşele Galaţi şi Brăila în condiţiunile unor porturi bine organizate.

Convinşi, că şcolă şi biserica sunt basa oricărei dezvoltări sănătoase, vom da totu concursul nostru pentru îmbunătăţirea acestor instituţiuni.

Întărirea puterii noastre militare este în cutelul tuturor Românilor. Totd'una gata să dăm oştenui nostru mijlocele de aşi putea îndeplini marea sa datoriă. Adunarea deputaţilor nu va cruşa sacrificiile reclamate de apărarea naţională.

Sire! Încălziţi de dorinţa unei organizări temeinice a ţerei în lăuntru şi ocrotirei ei de ori-ce pericole, nădăjduim, că, în deplină înţelegere cu guvernul Majestăţii Văstre, să putem răspunde cu vrednicia la aşteptările Coronei şi Patriei.

Trăescă Majestatea Văstră!
Trăescă Majestatea Sa Regina!
Trăescă Dinastia!

Intemplări diferite.

Isgonite. Poliţia din Braşov a expulsat de pe teritoriul Braşovului două chelnărie dintr'o cafenea nocturnă din motive de moralitate publică.

Vacă furată. Vasile Surtea din Soştiu mână o vacă de pe locul de păşunat de lângă Selişte şi imbiă pe măcelarul Ion Ciupea din Micăsasa să o cumpere. Acesta refuză negustoria, fiindcă Surtea n'avea biletu pentru via. Acesta tăia în Chesleri vaca, vându acolo o parte din carne cu 10 cr., chilogr., ér pelea o vându în Mediaş cu 5 fl 50 cr. Acum se odihnesce la judecătoria de cerc în Ocna-Sibiului.

Porci confiscaţi. Gendarmeria din Avrigu a confiscat locuitorului din Sebeşul de josu Ion Dolomeş şi tovarăşului acestuia Ion Totan trei porci, sub cuvântu că i-au adus din România ca contrabandă. Autoritatea va ave să afe decât bănuiala gendarmilor é dreptă.

Consoţiu de hoşi. În Comăna de josu au fost arestaţi 9 locuitori de acolo, cari, cum se vorbeşte, dej luni de zile işi făceau în comună trebşorele ca hoşi şi tainuitori.

Porcu furat. Rudolf Bluos din Vurperu avea unu gânde grăsulini în preţu de 25 fl. şi gânde să-l tăie, pentru ca să facă şuncă pentru Paşt. Dér într'o bună dimineţă se pomeni fără porc. Se vede, că altul se gândise, că totu mai bunlaru fi cărnaţi pe serbătorile Crăciunului. Cine e acestu altul, până acum nu se scie.

Edu furat. David Romanu ca omu séracu locuesce într'o colibă pe delul Martini şi totă averea sa mişcătoare era unu ed. Ion Luca Blăni, din Sibielu, care locuesce totu într'o colibă pe delul Găuşora, fură edul, il şi tăia şi o parte din carne o mână, ér restul carni şi pelea le ascuse în fenu. Gendarmeria din Şugag însé le găsi şi le duse cu Luca cu totu la judecătoria de cercu din Sebeş.

Pentru câni. Din Veneţia de josu au fost arătaţi autorităţii 6 locuitori, din Veneţia de susu 16, din Gradu 12 şi din Perşani 6, fiind că şi-au lăsat câni să umble liberi prin sat, fiind călătorii espuşi a fi muscaţi.

Calu furat. Lui Ioh. Silex din Zăgeru i-s'a furat în Septemvru unu cal în preţu de 60 fl. Gendarmeria prinse mai târziu pe hoşul, care mărturisí, că a datu calul lui Iordanu Tatú din Birechişu ca să-l vândă. Acum şede şi Tatú în arestul judecătoria de cercu din Elisabetopole.

Puscă confiscate. În Comăna de josu a confiscat gendarmeria din Hoşiză trei puscă nesupuse dărei.

Furtu mare. Proprietarului de pământu Iohn Pagetu din Ghirişu i-s'apartu scrinul cu argintăria şi dulapul cu haine, furându-i-se lucruri în preţu de 5000 fl. O parte din ele sunt amănate la institutul de amănare din Cluşiu. Poliţia din Cluşiu a arestat până acuma o femeie, care e bănuită a amănatu lucrurile.

NECROLOGU.

Subscrişii cu inima frântă de durere aduc la cunosinţa tuturor rudeniilor şi amicilor, că multu iubitul lor fiu, respective soşu, frate, tată şi moşu

Vasile Roşiescu

parochu şi protopresbiteru gr.-or. alu tractului Cluşului, fostu deputat alu congresului naţionalu-bisericescu şi alu sinodului arhidiecezanu gr.-or., membru pe vieţă alu Asociaţiunii transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român, membru în comitetul municipal alu oraşului Cluşiu, s. c. l.

după unu morbu greu şi îndelungat, împărtaşit fiind cu sfintele Taine, a răposat astăzi la 1 oră dimineaţa în anul alu 62-lea alu vieţii sale pline de activitate şi în alu 37-lea alu fericitei sale căsătorii.

Oşmintele multu regretatului defunctu se vor aşeda spre odihnă vecinică Marţi în 29 Noevre (11 Decemvru) a. c. la 3 ore după amedu în cimeterele bisericei gr. or. din locu.

Fiă-i ţerina uşoră şi memoria neuitată!

Cluşu, 27 Noevre (9 Dec. 1888. (Casa proprie, strada de mijlocu, Nr 19)

Ioan Vereşiu-Roşiescu, parochu gr. or. în Gheră-Oşorhei, tată. Ana Roşiescu născ. Teuşan, soţie. Ecaterina şi Mirona surori. Tuliu Roşiescu, capelanu prot. gr. or. în Cluşu, Elisa măr. Dr. Isacu, Aurelia măr. Pipoşiu, Corneliu, rigor. în medicină, Maria, Amalia şi Romulu, stud. de gimn., fi şi fice. Dr. Aureliu Isacu, avocat. şi Pompiliu Pipoşu, publicist, giner. Ana Roşiescu născ. Maxim, noră. Valeria, Iuliu şi Eugen Roşiescu, Aureliu jun., Valeria, Emil şi Lucia Isacu, O. Horia şi Traianu Pipoşu nepoţi.

Cursul pieţei Braşov

din 9 Decemvru st. n. 1888.

Table with 4 columns: Bancnote românesce, Argintu românesc, Lire turcesc, Imperial, Galbin, Scri. fonc. „Albina“, Ruble rusesce, Discontul. Rows show exchange rates for various currencies and bank notes.

Cursul la bursa de Viena

din 11 Decemvru st. n. 1888.

Table with 2 columns: Renta de aur, Renta de hartiă, Imprumutul, Amortisarea datoriei, Bonuri rurale, Bonuri cu clasa de sortare, Bonuri rurale Banat-Timiş, Bonuri cu cl. de sortare, Bonuri rurale transilvane, Bonuri croato-slavone, Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescu, Imprumutul cu premiul ungurescu, Losurile pentru regularizarea Tisei şi Seghediuului, Renta de hartiă austriacă, Renta de aur austriacă, Losuri din 1860, Acţiunile băncei austro-ungare, Acţiunile băncei de creditu ungar, Acţiunile băncei de creditu austr., Galben împărătescu, Napoleon-d'or, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlinge. Rows show various financial instruments and their values.

Editoru şi Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureşianu.

Sz. 2156 - 1888. tkv.

Arveresy hirdetmény.

Az ábrudbányai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság által közzé tétetik hogy Dávid Cándin végrehajtatónak Danciu Cándin és neje Macavei Sálvina végrehajtást szenvedett elleni 100 frt. tőke ennek 6% kamatai 25 frt. 95 kr. eddigi költségek és jár. behajtása végett az ábrudbányai kir. járásbíróskához területéhez tartozó Bucsum községi 163 tjkvben foglalt következő ingatlanok.

Table with columns: Sorszám, Helyszáma, Megnevezés, Becsérték. Bánat pénz. (frt. kr., ft. kr.)

és tartolékai Bucsum községben a község házában megtartandó nyilvános birói árverés 1888 évi Deczember hó 15-ik napján dél. e. 10 orakor becsáron alol s a becsárnak 10%-ának a birói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett elfognak adadni.

Vevő köteles a vételárnak felét 15 nap alatt, más felét az árverés jogerőre emelkedésétől számítando 30 nap alatt és ugyan azon naptól számítando 6% kamatokkal együtt a Gy.-fehérvári kir. adohivatal 39423 számú igazságügyministeri letéti szabály rendelet értelmében lefizetni.

E hirdetményel kibocsátott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóság és Bucsum községi előljároságnál tekinthetők meg.

Az árverési költségek 6 frt. 90 krban állapítottak meg. Az árverés a Bucsumi 163 sz. tjkvben feljegyzendő.

Ábrudbányán 1888 évi Augustus hó 29-án.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóságtól.

Nru 13,490-1888.

38 M. 1-1

PUBLICAȚIUNE.

Lucrările și furnisările recerute la diferitele despărțăminte administrative ale comunei orașenești Brașov se voru da pentru durata din 1 Ianuarie 1889 până în 31 Decembrie 1890 pe cale de oferte.

Ofertele scripturistice, sigilate și provédute cu unú timbru de 50 cr., au ca sè conțină unú vadiu de 50% din cautiunea ce are sè se depunã de fiecare antreprenorú, și anume conține cautiunea:

Table listing construction materials and their costs: architect, mason, bricklayer, etc.

Pertractarea de oferte se va ținea în 29 Decembrie a. c. înainte de prândú la 10 ore în oficiulul orașenești economicú, ulița cãldãrarilorú Nru 519, etagiulú alú II-lea, și ofertele, carú au sè conțină declarațiunea oferentului cã se supune condițiunilorú, au ca sè se așternã amintitului oficiulul pãnã la ora indicatã.

Condițiunile, regulativele și tarifele private pentru arendarea susnumitelorú lucrãri se aflã în orele oficiose la oficiulul orașenești pentru clãdirí spre examinare din partea fiecãrui.

Brașovú, în 1 Decembrie 1888.

Magistratulú orașenești.

Avisú d-lorú abonați!

Rugãm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei sè binevoiascã a serie pe cuponulú mandatului postalú și numerii de pe fãșia sub care au primitú ñiarulú nostru pãnã acuma.

Totodatã facemú cunoscutú tuturorú D-lorú abonați, cã mai avemú din anii trecuți numerí pentru complectarea colecțiunilorú „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru carú se potú adresa la subsemnata Administrațiune în casú de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersulú trenurilorú

pe liniile orientale ale cãii ferate de statú r. u. valabilú din 1 Iunie 1888.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predealu, B.-Pesta-Aradu-Teius, etc.) and train times.

Notã : Numerii încuadrați cu linii gróse însemnãzã orele de noapte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovú